

ИЗБОРНО ВЕЋЕ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Предмет: Извештај Комисије за избор у звање и на радно место **асистента са докторатом** за ужу научну област **Туркологија**, предмет **Турски језик и књижевност**

Изборно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду одлуком број 3875/1 од 24.12.2024. године именовало нас је у Комисију за припрему извештаја за избор једног асистента са докторатом за ужу научну област Туркологија, предмет Турски језик и књижевност. Дописом Филолошког факултета број 193/2 од 07.02.2025. године достављена нам је пријава кандидата који се пријавио на конкурс за избор **једног асистента са докторатом за ужу научну област Туркологија, предмет Турски језик и књижевност**, са пуним радним временом, на одређено време од три године, који је објављен у листу „Послови“ бр. 1128 од 22.01.2025. године. Част нам је да Изборном већу поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс пријавио се један кандидат: др Александра Вуловић.

Кандидат др **Александра Вуловић** уз пријаву на конкурс поднела је следећа документа:

- биографију са библиографијом
- очитану личну карту
- оверену фотокопију дипломе о завршеним основним академским студијама првог степена на студијском програму Турски језик и књижевност
- оверену фотокопију дипломе мастер академских студија другог степена на студијском програму Језик, књижевност, култура
- оверену фотокопију дипломе докторских академских студија трећег степена на студијском програму Језик, књижевност, култура
- оверену фотокопију извода из матичне књиге рођених
- оверену фотокопију уверења о држављанству
- фотокопије објављених радова
- фотокопије потврда о учешћу на конференцијама

- одлуку Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду о ангажовању на Војној академији у Београду у зимском и летњем семестру школске 2024/25. године

- решења о образовању Комисије за полагање стручног испита за туристичког водича и пратиоца за претходне три године

Биографија кандидата:

Александра М. Вуловић (девојачко презиме Луковић), рођена је 04.09.1987. године у Београду. Живи у Обреновцу где је завршила основну школу и гимназију. Као студент, 2009. године добила је двомесечну стипендију Владе Републике Турске за похађање курса турског језика у анталијском огранку Центра за наставу турског језика TÖMER при Универзитету Акдениз (Akdeniz Üniversitesi), који је успешно завршила. Године 2010. је као стипендиста TIKE у Анкари похађала семинар из Турског језика, историје и уметности на Универзитету TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi.

Дипломирала је Турски језик и књижевност на Филолошком факултету Универзитета у Београду 21. априла 2011. године са просечном оценом 8,30 (осам и 30/100). Мастер студије завршила је 6. октобра 2012. године на Филолошком факултету у Београду са просечном оценом 10,00 (десет и 0/100) и одбрањеним мастер радом на тему *Турски језик у друштвеним мрежама и смс порукама*. Докторске студије завршила је на Филолошком факултету Универзитета у Београду са просечном оценом 9,88 (девет и 88/100) одбранивши дисертацију *Језичка реформа и однос према позајмљеницама у савременом турском језику* 8.9.2023. године.

Као сарадник у настави радила је на Групи за турски језик, књижевност, културу Филолошког факултета Универзитета у Београду школске 2012/13, 2014/15, 2016/17, 2017/18 и 2018/19. године.

Године 2011. држи курс турског језика у Задужбини Илије М. Коларца. Од 2011. до 2016. године била је запослена у компанији Теленор (агент продаје). На манифестацији *Радост Европе* 2017. и 2018. године радила је као преводац за турски језик. Од 15.03.2019. године ради као асистент на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Од 2023. године члан је Комисије за полагање стручног испита за туристичког водича и члан Комисије за полагање стручног испита за туристичког пратиоца при Министарству туризма и омладине. Одлуком Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду ангажована је на Војној академији за

предавања и вежбе из предмета Турски језик, до једне трећине радног времена у зимском и летњем семестру школске 2024/25. године.

Ангажована је на следећим предметима:

- јесењи семестар: ОАС- Савремени турски језик Г-1
Савремени турски језик Г-3
Турски језик 1
Савремени турски језик П-1
Савремени турски језик П-3
Увод у туркологију
- пролећни семестар: ОАС- Савремени турски језик Г-2
Савремени турски језик Г-4
Турски језик 2
Савремени турски језик П-2
Савремени турски језик П-4
Увод у турцизме српског језика

Библиографија кандидата

Објављени радови

1. Вуловић, А. Употреба и фреквентност арабизама у савременом турском језику. *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини*. (у штампи) [M24]
ISSN 0334-3293; e-ISSN 2217-8082
2. Vulović, A. O poreklu Turaka s osvrtom na pojam turski svet. *Analiz Filološkog fakulteta*, XXXVI (2), 2024, 253-267. [M24]
ISSN 0522-8468, e-ISSN 2787-1037
3. Ristić Bojanić, S., Vulović, A. (2024). Analiza grešaka u pisanoj produkciji pri učenju turskog jezika kao stranog. У Н. Томовић (ур.) *Савремена филолошка истраживања*, I (504–519). Београд: Филолошки факултет. [M33]
ISBN 978-86-6153-738-7, <https://doi.org/10.18485/sfi.2024.1.ch29>

4. Vulović, A. (2020). Najstariji pisani turski spomenici. *Analni Filološkog fakulteta*, 32 (2), 245–261. [M51]
ISSN 0522-8468, <https://doi.org/10.18485/analiff.2020.32.2.13>
5. Vulović, A. (2015). Lingvistička obeležja kratkih poruka u turskoj mobilnoj telefoniji. U M. Lončar-Vujnović (ur.), *Susreti naroda i kultura: međunarodni tematski zbornik* (341–350). Kosovska Mitrovica: Filozofski fakultet Univerziteta u Prištini [M14]
ISBN 978-86-6349-039-0

Учешће на конференцијама са рефератом

1. Вуловић, А. „Проблематика синонимије у турском језику“. Рад изложен на конференцији *Савремена филолошка истраживања*. Филолошки факултет у Београду, 2–3. март 2024. године.
2. Вуловић, А. „Употреба и фреквентност арабизама у савременом турском језику“. Рад изложен на конференцији *Језици и културе у времену и простору 11*, Филозофски факултет у Новом Саду, 18–19. новембар 2023. године.
3. Ристић Бојанић, С., Вуловић, А. „Анализа грешака у писаној продукцији при учењу турског језика као страног језика“. Рад изложен на конференцији *Савремена филолошка истраживања*. Филолошки факултет у Београду, 3–4. децембар 2022. године.

Оцена радова:

Александра Вуловић у раду под називом „Лингвистичка обележја кратких порука у турској мобилној телефонији“ анализира турски језик на друштвеним мрежама и у СМС порукама с циљем да објасни дискурсну структуру турских кратких порука и приближи их све већем броју њихових корисника у Србији. Откако је последњих десетак година Турска постала омиљена туристичка дестинација младих из Србије, повећао се

број оних који са својим турским пријатељима комуницирају путем СМС порука, друштвених мрежа и четова. Појава интернета и развој мобилне телефоније крајем 20. века много су утицали на настанак једног новог „интернет језика“ и језика „кратких порука и виртуелних разговора“. Упоредо са развојем нових компјутерских технологија Турско лингвистичко друштво настоји да за све компјутерске термине нађе одговарајуће турске еквиваленте. У раду се наводе најчешће коришћене турске скраћенице, енглеско – турске кованице, карактери и други симболи који се користе на друштвеним мрежама упркос упозорењу турских лингвиста да се њима квари и осиромашује језик.

У раду „Најстарији писани турски споменици“, детаљно се описују најстарији писани извори о Турцима, Орхонски натписи, који су у облику надгробних споменика од камена пронађени у сливу реке Орхон у данашњој Монголији. Они су значајни за историју турског народа јер се на њима први пут појављује назив Турк. Анализирајући ове најстарије изворе о Турцима писане Гоктурк/Коктурк писмом, ауторка се посебно осврће на три споменика која носе називе по тројници најуспешнијих владара, Билге Кагану, Кул Тигину и Тоңјукуку, што их чини најзначајнијим турским писаним изворима са историјског и лингвистичког аспекта. Она кроз детаљна објашњења текстова и порука, доступних турколошкој и светској јавности након дешифровања 1893. године, пружа анализу значајних података о турској историји, култури, начину живота и ратовања. На крају закључује да се проналаском и дешифровањем ових натписа, иако су они географски веома удаљени од садашње Р. Турске, употпуњава историја турских племена од најранијих времена.

Рад под називом „Анализа грешака у писаној продукцији при учењу турског језика као страног“ објављен у коауторству са С. Ристић Бојанић, на писаном корпусу указује на грешке са којима се студенти турског језика суочавају у наставном процесу. Учињене грешке се најчешће праве под утицајем матерњег језика, као последица негативног трансфера. Грешке настају и због генерализације научених правила, али и као последица непажње, погрешне примене правила или недовољног учења. Закључује се да је за усвајање турског језика као несродног и типолошки различитог од српског, неопходно у већој мери укључити контрастивна проучавања и приступ.

Рад „О пореклу Турака с освртом на појам *турски свет*“ настоји да објасни етногенезу Турака и упореди различите ставове о њиховом пореклу. Објашњава појам

турски свет, настао као иницијатива да се сви турски народи окупе и зближе под једним „културним кишобраном“ који ће показати њихово заједничко порекло и филолошко-културолошке карактеристике.

Докторска дисертација Александре Вуловић под називом *Језичка реформа и однос према позајмљеницама у савременом турском језику*, детаљно описује развој турског језика кроз све његове фазе, до данас. Ауторка је приказала ране покушаје покретања језичке реформе, и то у 11. веку када је Махмут Кашгарли са циљем подршке и представљања турског језика написао речник Диван турских језика (*Divanü Lûgat-it-Türk*), затим прокламовање турског језика као званичног на двору селџучког владара Караманоглу Мехмеда у 13. веку, став познатог чагатајског песника Али Шир Неваија у 15. веку, као и стваралаштво народних песника ашика на турском језику, као језику народа. Ови покушаји нису могли бити успешни све до иницијативе оснивача Републике Турске, Мустафе Кемала Ататурка. Представљајући правце у књижевном деловању након периода првих друштвених реформи познатих као Танзимат, ауторка истиче посебан значај песничког покрета Млада пера (*Genç Kalemler*) почетком 20. века, који се залагао за поједностављење и чистоту језика. Анализирајући период пре проглашења Републике, а затим и слојевите и корените Ататуркове друштвене реформе које су уследиле, с посебним освртом на реформу писма и активности у циљу повратка вредности турског језика, ауторка детаљно представља околности које су довеле до „језичке револуције“.

Поглавље посвећено Турском лингвистичком друштву усредсређено је на његово оснивање 1932. године, на његову улогу у научној сфери, као и рад на терену. Детаљно се наводе његове активности кроз рад огранка за прикупљање дијалектолошке грађе, огранка за рад на граматици и правопису, речничког огранка, огранка за рад на научној терминологији, издавачког и информативног огранка, као и касније проширених области рада Друштва. Посебно је објашњена улога Друштва у савременом турском језику упоредо са начином његовог функционисања.

Значајно поглавље дисертације односи се на позајмљенице у турском језику, на њихов удео у лексичком корпусу турског језика и на стварање и изналагање њихових турских еквивалената. Ауторка полазећи са историјског аспекта проучава позајмљенице које су биле у широкој употреби пре републиканског периода и након извршеног покрета језичког пуризма. У овом делу рада детаљно се посветила објашњењу начина стварања турских еквивалената за позајмљенице које су у оквиру језичког пуризма биле избачене.

Такође, представља ставове и мишљења еминентних турских лингвиста на тему позајмљеница, што представља значајан допринос проучавању ове тематике.

Бавећи се веома значајном темом са аспекта турске историје, културе и језика, која је утелотворена у реформи са разлогом названој „језичка револуција“ (Dil devrimi), ауторка даје значајан допринос проучавању ове језичке проблематике спровођењем детаљне анализе ове несвакидашње лингвистичке реформе остварене уз подршку државне политике.

ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ И ПРЕДЛОГ ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА

На основу прегледане приложене документације Комисија доноси следећи закључак:

На расписани конкурс објављен у листу „Послови“ бр. 1128 од 22.01.2025. године, за избор у звање и на радно место асистента са докторатом за ужу научну област **Туркологија, предмет Турски језик и књижевност** пријавио се један кандидат др Александра Вуловић.

Увидом у конкурсни материјал, Комисија је констатовала да кандидаткиња испуњава све формалне и суштинске услове прописане конкурсом, како својим досадашњим резултатима, тако и ангажовањем на месту асистента на Групи за турски језик, књижевност, културу. Поред тога, докторска дисертација и до сада објављени радови од националног и међународног значаја сведоче да је др Александра Вуловић вредан и одговоран кандидат који ће својим знањем и смислом за научни рад дати допринос турколошким студијама на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Као асистент, др Александра Вуловић је показала знање и смисао за рад са студентима у држању вежбања из језичких предмета.

На основу свега изнетог, Комисија једногласно предлаже Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати овај Извештај и изабере **др Александру Вуловић** у звање и на радно место **асистента са докторатом** за ужу научну област **Туркологија, предмет Турски језик и књижевност**.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Ксенија Ајкут, редовни професор,
председник Комисије

др Саша Брадашевић, доцент

др Октај Ахмед, редовни професор